

Ett i våra dagar
allwarsamt tal, i
anledning af all den
orättwisa, som wid
...

Linderot, Lars

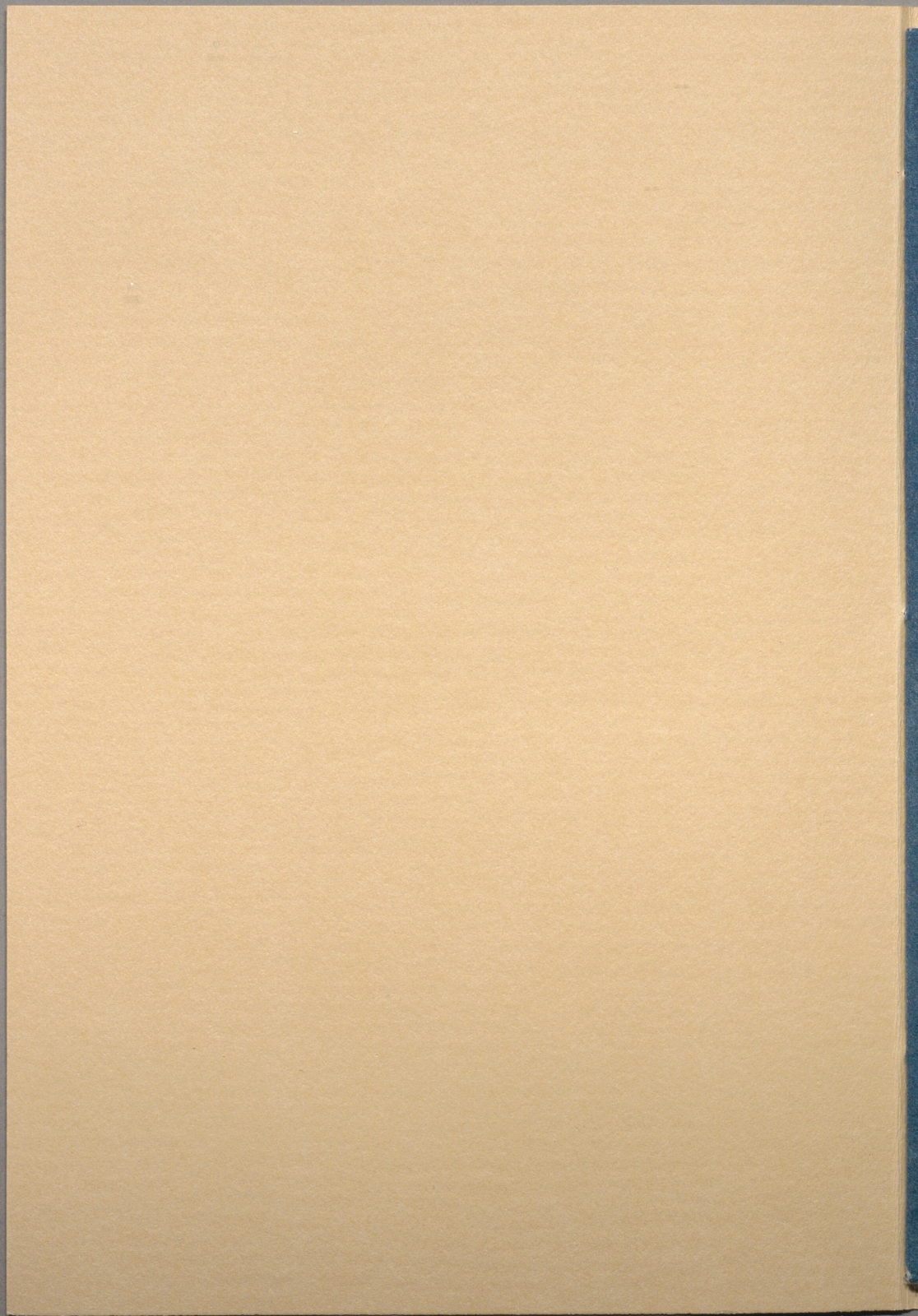
1700-1829 27 Bg Br. 1819 Tal

National Library
of Sweden

1819
TAL
Ev.A.

So Saad
Jwid Su
(Pst)
1700-1829

TAL
1819

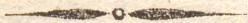
So lund
Juris
So
(P. 1)
1700-1829
EX. A

Ett
i våra dagar
Allvarsamt Tal,

i anledning
af all den orättwisa, som wid
werldsliga Domstolar sker
under solen;

eller

Bladet från munnen och sannin-
ningen framlagd i ljuset.

Stockholm,
Tryckt i Marquardska Boktryckeriet, 1819.

Konsth. B. B. A. 1703

"Ly snart I skolen tagas bort"
(Betänken wäl de orden):
"I skolen dömmas innan fort,
"I Domare på jorden!"
Så talar han, som skall en dag
Allt folk till rätta ställa,
Och, efter helighetens lag,
Oß alla wedergälla.

Em. Ps. N:o 310, v. 3.

Jag hafwer sett mitt folks jemmer i Egypten, och jag hafwer hört deras rop öfwer dem, som drifwa dem; jag hafwer förnummit deras wedermöda och är nedstigen till att frälssa dem utur de Egyptiers wäld. (2 Mos. 3: 7, 8.)

Den wrånga naturen, som alltid brukat swårta Guds gerningar, will wanligtwis påstå, att Guds förhållande i gamla Förbundet smakaf af mera lagwulet sinne, än hwad han i nya Testamentet allestädes röjer. Men utom andra skäl, med hwilka denna mörka tanka utan möda bestrides, kunna ofwanstående Guds ord, som just i gamla Förbundetiden blifwit talade, till wederläggande häraf wara alldeles tillräcklige. De äro talade till Moses, som den gången i en ödemark waktade får, men blef sedermera en bland de makaldfaste Guds representanter den tiden. Andra personen i Gudomen, som denna gången wisade sig i en brinnande, men icke uppbrinnande buske, har sjelf talat dem. Guds tryckta folks suckar på hedniss ort under despotisk Öfwerhets wäldswerkan, hafwa

Kommit i åtanke på högsta ort, och deras
 fråsning satt under himmelsk öfwerlägg-
 ning. Utslaget wid den ewige rättfärdig-
 hetens domstol blef det, att öket skulle lyf-
 tas af Israelitiska menighetens arlar, och
 Herrans fattiga folk ryckas ur den Egypt-
 tiska wäldsamhetens armar. Sådant war
 öfwerläggningen, sådant war utslaget och
 sådant blef öfwerverkställigheten. Den obe-
 tydliga Moses skulle nyttjas till detta hög-
 wigtiga ärende: Guds ewiga Son nedsti-
 ger i denna affigt uti en buske för att ta-
 la med Moses. Hör nu kärlekens språk
 från Gud, midt i gamla Testamentets skym-
 ning; hör att samma kärlek talar ur brin-
 nande buskar som på Bethlehems fält, på
 Guds berg Horeb som på Guds berg Gol-
 gatha, till wälherden Moses som till Ma-
 ria Magdalena och på Frälsarens kors, i
 gamla Testamentets mörker som i nya Te-
 stamentets ljus. Märk, att ej hårdhet ta-
 lar på det ena stället och ömhet förer ordet
 på ett annat, utan det talas med samma
 ömmande kärleks röst på alla ställen; det har
 allestädes till ändamål att se på folkets
 jemmer, höra deras rop, förnimma deras
 elände och nedstiga till att frälssa dem; ty
 sådant war ju den ewiga kärlekens yttran-
 de på sjelfwa Horeb: Jag hafwer sett mitt
 folks jemmer uti Egypten, och jag hafwer
 hört deras rop öfwer dem, som drifwa dem;
 jag hafwer förnummit deras wedermöda,

och är nedstigen till att frälssa dem utur de Egyptiers wäld.

Om borgerliga samhället hos oss, hwad borgerlig förtryckelse angår, kan sågas wara hwad Egypten war för Israeliterna; om Pharaos grymma karaktär ännu skulle kunna igensinnas i befärande personers misbrukade myndighet; om Guds folk på denna ort skulle sucka under något förtryck, som liknade Egyptiska hårdheten, om här skulle finnas förtyngde medborgare, som sucka öfwer sina prejare, för fördelade samfundlemslemmar, som klaga öfwer oförrätter, eller hårdt handterade wärnlöse, som i sin tryckta belägenhet qwida så högt, att deras bön höres ända upp i himmelen, liksom de genomträngande Israelitiska klageropen; derom tala Medborgares erfarenhet med bästa styrka, och derom predika de styrande Embetsmäns samweten så gällande och med så hög röst, att den ogudligaste orättwisa ej förmår tysta dem. Men det är wist, att samma öga, som såg Guds Israelitiska folks jemmer uti Egypten, samma öga ser Guds Nordiska folks jemmer i Sverige; samma öra, som hörde Israeliternas rop öfwer dem som drefwo dem, samma grannhörda öra hörer mycket noga Swenska medborgarnes rop, om någon emot samwete plågar dem; samma Frälssares hjerta, som förnam Israels wedermöda,

samma ömma hjerta förnimmer ännu sitt folks wedermöda bland oss; samma werksamma kärlek, som nedsteg ur himmelen i en buske, för att samtala med Moses om sitt folks förlossning, äfwen densamma kärlek lågar ännu i Jesu hjerta, och han skall wißt, när tiden är inne, stiga ned och frälsa både den suckande Christendomen och den suckande Medborgerligheten utur de Egyptiers wäld. Det är med dessa allvarsamma påminnelser jag börjar en afhandling, förnämligast i ändamål till de Embetsmäns kraftiga wäckning, som beklåda det ansvarfulla Domare=Embetet, till skydd och försvar för Guds folk i detta land. Ty Guds klarsynta öga, för hwilket allt, äfwen det dolda, står uti ljusan dag, finner dem också på deras Domaresäten, och olycklig den Embetsman, som ej wägar låta se sig af dessa starka ögon, men deremot mångfaldigt lycklig den, som wägar komma detta huset nära, att hans gerningar skola warda uppenbara.

Salomo, denne store werlds- och menniskokännaren, säger: "jag har under min eländes tid mångahanda försökt och allahanda öfwerfarit, jag har mycket besynnerligt sett, mycket förunderligt hört, och tusentals saker erfarit, både hos mig sjelf och andra. Bland allt annat, som jag synnerligast under min regeringstid hade till-

fälle att se, så wände jag mig, och såg på alla dem, som lida orätt under solen, och blott desse woro en ofantelig skara, ty jag fick se strömmar af tårar utgjutas af menniskor, som orätt ledo, och ingen aftorkade tårarne af deras ögon, de hade ingen tröstare, ty de, som orätt gjorde, woro allt för mächtige, så att de ingen tröstare så kunde." Sådant såg Salomo på sin tid; och männe det är knarrighet? männe det är frugter af tjockblodig komplexion, eller hör det skyllas på underlighet och enwisheit i karakteren? männe det är swagt och bespottelse wärdt? eller männe det ej snarare är en wälförtjent bestraffning, om man i Jesu mun påstår, att Salomos syn icke eller nu är osynlig, utan att man ännu i sjelfwa Christenheten träffar dem, som göra orätt wid werldsliga Domstolar?

Men Herren säger: Jag märker det wäl. — Detta är en påtaglig anmärkning om den allswäldige Gudens förhållande i himmelen, wid allt hwad som händer och tindrager sig på jorden. Den oblyga fristänkaren, den djerfwa Gudsförsmädaren, den fräcke menniskoförtryckaren, kort sagdt, den i djup dwala liggande syndaren, må säga så ofta han will: ingen ser oss; Gud är en liknöjd åskådare af händelserna på jordklotet — detta må han säga; men Herren säger: Jag märker det wäl.

Swillet gifwer anledning att framställa:
 Ett wäckningsord för dem som göra orätt,
 och ett muntringsord för dem som lida orätt
 wid werldsliga Domstolar; ty Herren
 säger: Jag märker det wäl.

Rätteligen borde man slippa nämna
 det ohyggliga uttrycket i Christenheten: att
 göra orätt wid werldsliga Domstolar. Ty
 då Domaresäten och Rättegångskamrar på
 jorden afbildade det stora Domaresätet och
 Rättegångskammaren i himmelen; då de
 werldslige Domare afbildade den högste, alla
 menniskors Domare, som rättwist dömmar
 och de troigna ej dömmar; då bisittarne
 wid jordiska Rätter afbildade den stora Cho-
 ren af ljusaste Englar som omgifwa Her-
 rans härliga stol; då Protocoller och Rät-
 tegångshandlingar afbildade de noggranna
 Böcker, som Allwetenheten förer öfwer men-
 niskornas dolda företag; då Advokaterne
 wid jordens Domfäten afbildade den store
 Advokaten och wältalige Förespråkaren för
 syndares sak, den älskade Gråtsaren o. s. w.,
 så sätter det den nedrigaste stånd på de he-
 derlige Domare, som kunna göra orätt wid
 werldsliga Domstolar. Dock finnas lik-
 wäl sådane Christenhetens skamfläckar, så-
 dane samhällets missfoster, sådane lantets
 tyngder, sådane menniskofrätare, som göra
 orätt wid werldsliga Domstolar: de funnos
 i sådan mängd uti Salomos tid, att de

gråtande medborgarne kunde ingen tröstare få, ty de som orätt gjorde, woro allt för mäktige. Och den känner werlden ganska litet, den är öfwerdrifwet partist och fördomsfull, den är blind och will wara det, som icke ännu kan wända sig om och se dem, som göra orätt under solen.

Låt oss således betrakta detta folk närmare, nemligen Domare, Advokater, Partier, Wittnen samt Jiskaler eller andra Landets Uppsyningsmän, och undersöka huru de förhålla sig när de göra orätt under solen? Jo, se här deras korta beskrifning: En Domare, som orätt gör, han är öfwer sin undfångna magt och myndighet obegripeligen högmodig och inbilsk; han känner sig icke för det han är: icke för stoft och aska, icke för ett flygande löf och tort halmstrå, icke för en som är intet och väger mindre än intet, och ännu mindre känner han sig för en till lifwet öwärdig, till döden förtjent, till kropp och själ förderfwad, i grund förtappad och fördomd menniska, som aldrig borde skåda dagen eller erhålla den minsta nåd, om Gud skulle handla efter rätten; utan i sin förmåtenhet will han, att hans röst skall räknas för Guds, och icke menniskors. I sin stolthet är han icke Lagens rättwise Utläggare, utan Lagens myndige Herre, om icke Lagen sjelf; han will det sina ord skola gälla på jorden, liksom de

woro talade ifrån himmelen. Då han är stolt, will han att alla skola falla det en kostelig ting; då han gör öfwerwäld, will han att hwar man skall ropa: det är wäl gjordt. Således, en Domare som orätt gör, tager sig ett herrawälde öfwer menniskor, det han icke äger, alldeles som Djefwulen försöker göra, ehuru han icke har större rätt dertill, än denne fiende numera hafwer; han binder tunga och odrägeliga bördor tillsammans och lägger Medborgarne på axlarne, det är, han utskrifwer påbud och pålägger stadgar, som ofta äro öfwerstödiget betungande; hwarje Medborgare skall bära dessa bördor, i annor händelse belägger han dem med pligt, men sjelf anser han sig berättigad att dagligen bryta hwad andra skola dagligen hålla. Ännu mera: en Domare som orätt gör, brinner hwarcken af Guds eller menniskokärlek, ty såsom han icke det minsta brinner af den förra, så kan han ju icke hafwa en gnista uti sig af den sednare, och när så förhåller sig, är det lätt uträknat huru han skall sitta på Domstolen, beklåda Embetet, behjerta sitt ansvar, hålla sina ransakningar och fälla sina Domar. Han skall ju då nödwändigt rätta sig efter aktning, wänskap, tjenster, börd, höghet eller långa armar; så att när någon kommer för Domstolen, är förnämsta frågorne i hans själ: hwad wärde och respekt har den menniskan i sto-

ra werlden? Är hon min wån? Kan hon
 göra mig några verkliga tjenester tillbaka?
 har hon mycket anseende, yttre glans eller
 fjerstafrigt namn? Är hon på högsta ort
 mycket betydande och långarmad? — Dyligt
 frågar en Domare när han gör orätt un-
 der solen. Sedan förwänder han en god
 del af Lagboken, blott till att förtrycka en
 annan, som ej gitter eller förmår göra Do-
 maren någon återtjenst; en annan, som ej
 lyser hwarken af nåd eller förakt, hwar-
 ken af namn eller yta; en annan, som hwar-
 ken har förmåga i pungen eller hjerta i
 droppen att gifwa någon syndig muta; en
 annan som är ingenting ägande, ingenting
 wågande och ganska kortarmad, honom för-
 trycker den orätte Domaren, antingen af
 förut fattade fördomar, eller ock derföre,
 att han förekommer hans stolta ögon så
 låg och föraktlig, att han icke bör tålas,
 ej eller hans sak, hon ware så rättwis hon
 will; utan denne bör tagas ur wägen, och
 Barrabas, en skålm, gifwas lös. Ännu
 en omständighet till: en Domare, som gör
 orätt, regeras icke af Guds wänners upp-
 rättighet och ärlighet, utan af Guds fi-
 ends illisfighet och falskhet; han är lik den
 affskwärda Herren han-tjenar, lömsk och
 inbunden, ty han håller god min med be-
 ge parterne, tills han med ljusligt och illi-
 slikt tal fått locka ur den oskyldige och är-
 lige parten alla förhållanden, sedan är han

nog skamlös och gudlös till att låta partens upprigtighet blifwa des snara, blott för att denne, i sin enfald, kanske råkat förse sig med ett obetydligt ord, som kunnat få god förklaring, och genast är offruldens fall beredt; han får Dom och Utslag, men utslaget står på skrifwar och är fullt af konst, ehuru det är skrifwit med klingande ord och stenfagra lagkney, samt utsväckadt med några behändigt swängde aldenstund och emedan, på det att den enfaldige rättsökande ej skall förstå skalkstycket. Sådän är den Domare, som icke håller Gud för sin tröst, utan förlåter sig på sin myndighet, och är mächtig till att göra skada.

Nu följer den frågan, hurudane äro Advokaterne, när de göra orätt under so-
len? O we! då äro de ett folk, som låta lega sig till synd, som hafwa sålt sig till att göra ondt och låta betala sig för att fränka en synbar rättwisa. De hafwa aldrig öga fästadt på en rättwis sak, utan luta merendels åt den sida, der största arswodet väger, förvränga Lagbok och rättwisa verhördt, att det eller det Kapitlet af den eller den Balken må kunna intwingas i deras föresats och tjena deras fram, antingen det hörer dit eller icke, och söka med mycken konst förblinda en upplyst och rättwis Domare; men orättrådiga Domare

göra ensak med desse och dela med dem sitt syndiga arfwode. Så de någon sak om händer, hwilken är så klar och tydlig, att rättwisan deraf faller hwar man i ägonen, så göra desse lagvrångare henne med lit traslig, swår och långsam, för att desmera kunna suga sakägaren; och på slutet blifwer den omtwistade saken en orättfärdig lön, ett byte, som går till delnings mellan Advokaten, Domaren och Rättens Betjente. Så winlägg de sig om, huru den ene skall bedraga den andre och dem tyckes illa wara, att de icke kunnat göra wärre.

Efter Advokaterne mötes min uppmärksamhet af Parterne, Kårande och Swarande, som träffas wid werldsliga Domstolar; huru förhålla de sig, när de göra orätt under solen? Ack! hwem är i stånd att afmåla dem i hela deras hemskhet? De söka icke Domstolar af nödtvångande orsaker; ty ingen wil följa Christi sagtomodiga sinne att förlåta hwarandra, om någon hafwer något klagomål emot den andra; utan för Domstol skall han, och utmårglas af en sugande process. Tiden är gudlös och bortskänd; alla wilja lefwa så wällustigt som ske kan, och detta fordrar förmögenhet samt stora penningetillgångar. Samwetet sofwer och har ingen känsla af Gud; hwad skall det då hafwa af nådan? Huru skall en sådan sofwande själ kunna

ätkomma penningar? Jo, hon känner en
 Medborgare, som blifwit henne skyldig,
 men hwilken ej förmått betala, ehuruwäl
 han eljest är en arbetsam man; han kunde
 stonas, ty Råranden är förmögen, och bor-
 de stonas, ty Ewaranden är fattig; men
 här är ingen förskoning, utan han får fast
 Gåldenären, drar honom och säger: betala
 det du är skyldig, om du äfwen derigenom
 bleswe alldeles ruinerad; jag lånte dig en
 daler, nu skall det kosta dig en plåt mer,
 genom din egendoms utmätning och för-
 sälning. Den andre är färdig att falla
 till mannens fötter bedja honom och säga:
 haf tålamod med mig, jag will allt betala
 dig; men det hjälper icke. Rättegång skall
 blifwa derutaf, och nu spares inga pennin-
 gar att köpa Domares och Advokaters sa-
 la men dyra konster, strek och lagwidnin-
 gar. En af parterne måste winna, och det
 blifwer merendels den mäktige, den förmög-
 ne, den illistige, den samwetslöse eller den högst
 uppsatte, hwilken ofta är orättfärdige Do-
 mares och Advokaters wån; och har nu
 den till sin wälfärd angripna parten ömt
 samwete, så ser man utan möda, att han
 så mycket förr blifwer af dessa ulfwar upp-
 slukad. Så äro pressade samfundslemmar
 gerna slagtfår. Deras Herrar slagta dem,
 och hålla det för ingen synd; sälja dem, och
 säga: loswad ware Herren, jag är nu rik.

Hurudane äro Wittnena, då de göra orätt wid werldsliga Domstolar? Jag gitter knapt nämna dese, ty hwem kan beskriwa den förbannelse som drabbar dem, om de för mutor eller erkänslor bortswärja sina själar i helswetes gap och djefwulens famn? Jag wille medge, att det ändå wore någon lycka för dem uti all deras olycka, om de göra detta af ren okunnighet; men weten I ej hwad Gud och hans heliga Evangelium will säga? Weten I ej att Evangelium är den lära, som omtalar att en Trålsare blifwit född, korsfästad och dödad för Eder; och likwäl swärjen I falskt wid detta Evangelium! Så är det då wist, att Edert hjerta hårdnar som demanten, och det är icke betydlig skillnad emellan Eder och djefarne, när I sluten den förestafwade Eden: ty djefarne hafwa ingen del i Evangelium, och den del I hafwen, fören I ifrån Eder. Weten I ej hwad Guds hjelp till lif och själ är? att I kunnen bryta halsen af Eder när som helst, om icke Gud förhjelper Eder till lifwet; och få en förlorad själ i ewighet, om icke Gud förhjelper Eder till själen; weten I sådant, och likwäl läggen detta amen till Er wittneslban: så sant mig Gud hjelpe till lif och själ; hwart wiljen I då taga wägen med lif och själ? I hafwen ju sålt dem wid en Domstol, lagt fingrarne på Boken, och bedit att I skolen blifwa utan all hjelp

till dem, så framt I ej talen sanning. Åh! hvar fins så riker man, som dem igenlösa kan?

Sist wändes min gransking till de män, hwilka det åligger, att till lagarnes näpft befordra dem, som emot lagarne bryta, de må kallas Rikskaler, Gewaldiger eller besfrida något dylikt embete; hurudane äro de, när de göra orätt under solen? Jo, då handhafwa de icke ordningar, eller förefomma vordningar längre, än de se sig kunna ernå en stor beslagsandel; det är således icke för det allmänna bästa, icke för att hindra det förfång, som nåringarne lida af lagbrytare och obehörige personer; ty sker brottet af sådane, hwilka icke hafwa penningar att böta med, hwaraf den som gör beslag kunnat fylla sin bottenlösa pung, så få sådane brott påföra, af orsak att dese brottslige skola böta med kroppen, hwaraf ingen fördel gifwes; så wida de icke af allt för klara bewis tvingas till Embets-åttalan, hwarifrån de likwål genom orättrådige Domares medhåll kunna göra sig befriade; — men är den brottslige rik, och äger penningar att muta med, då mister en syndig Rikskals öga sin syn, och den samwetslöse wäldswerkaren, den obehörige ledamoten får då opåtalt göra det som ländet till andras skada, och kan

hända slutligen till nåringens fulla obehållande; twertom, den medborgare som gör rätt och aldrig haft uppsåt att skada, utan söker endast en ärlig framkomst och gör, som man säger, rätt för sig, samt således icke tycker sig behöfwa gifwa en frätare någon muta, — en sådan medborgare för följes, hans oskyldigaste görande och låtande angripes, framställes, och är det intet brott, så göres det dertill genom wrängda framställningar och lagförtydningar, ja, kanhända äfwen genom falska vittnen, eller, till det minsta genom fördunklande af de stycken i vittnens utsago, som kunnat freda den oskyldigt angrepne; hwaraf beklagligen händer, att då man aldranärmaast leswer efter lag och påbudna författningar, så blifwer man genom förordningarnes förtydning och elaka tillämpning oförmodadt brottslig, i synnerhet som orättfärdige Domare äro orättwisa Jiskaler gunstige; och således synes det som de armas lif och wälfärd skulle stå i dylike Domares och Uppsyningsmäns händer: men det synes blott så, ty när tid kommer, så sönderbryter Gud alla menniskoslägtets plågoris, och lägger dem på elden.

Detta är en kort målning af alla dem som göra orätt wid werldsliga Domstolar; till alla dessa ljuder ett starkt wäcknings-

rop, ty det heter: Herren säger: Jag märker det wäl. Säg icke: menniskorna äro dumma, de märka det icke; det är wäl orätt, men jag skall öfwerstryka det med så behaglig färg, att det skall se ut som rätt; — säg icke: ehuruwäl jag ofta gör hwad mig synes för godt, skall jag likwäl någon gång göra rätt, på det jag må blifwa wäl trodd af några, fast jag är illa trodd af andra. Säg icke så; ty Herren säger: Jag märker det wäl. Det må hända, att anläggningen kan vara så försigtig, att Hof-Rätten eller Majestädet ej märker det; men det märkes likwäl wid den store Rätten öfwer alla Rätter, och wid den stora Domstolen öfwer alla Domstolar. Herren märker det; Han märker hwarenda muta som i löndom tages, hwarenda arglistig öfwerenskommelse som i hemlighet träffas, hwarenda lagförklaring som på skruswar sättet och hwarenda dom som af orättwisa tecknas. Herren säger: Jag märker det wäl, när Domare sätta sig på sina säten, utan allwarlig bön till mig, deras Gud och Frälsare. Uck! hwad wilja dese göra i dödens stund, när deras orättwisa domar, deras falska protokoller, deras konflade förklarings, deras inwecklade utslag, deras gemena lögner, deras fina konstknepp, deras anläggningar mot oskulden och medhållande med lasten, deras wrånghet mot de ringare och frypande för de högre, när allt detta kom-

mer för dem som helfvetes spöken, vittnar emot dem med dödade röster, faller på dem som de tyngsta berg, och nedtrycker dem djupare än i grafven, ja, ända ned i sjelfwa afgrunden? O! då blifwer detta ett förskräckligt wäckningsrop: Herren säger: Jag märker det wäl! —

Men nu till dem, som lida orätt wid werldsliga Domstolar. Hvilka kunna de vara? Det är åtminstone wist, att här är en allmän jemmer, en allmän nöd, ett allmänt suckande i landet. Här sitter en fattig enka, der ett wärnlöst, ett fader- och moderlöst barn; här klagar en oförrättad dagswerkare, der suckar en annan pressad medborgare; här qwider en förolämpad handtwerkare, der jemrar sig en annan hårdt handterad man. Många af dese klaga att de hafwa lidit orätt under solen. De gråta, så att ljudet af deras tårar och suckar höres upp i himmelen; de gråta så att det galler i Guds öron; de gråta så att det går genom skvarne; de gråta så att det kunde bryta bergshällarne, men det kan icke bryta de orättwise hjertan. Förakta ej dese tårar, ty de flyta wäl neder åt jorden, men de ropa uppåt öfwer honom, som dem utträngt hafwer. Alla dese tårar äro högt ansedde i himmelen: de framkalla wreden och mana ut straffdomar, de sätta swärdet i Guds hand och nedkalla förban-

nelse öfwer vårt land; de äro högröstade
 på sin ort, fast de äro lågröstade på vår
 jord; jag vill icke vara Domare, jag vill
 icke vara Wittne, jag vill icke vara Fi-
 skal, jag vill icke vara Swarande när
 dessa tårar låra, när de komma tillsam-
 mans och ropa i öddens stund. O! de ta-
 ga då målet ifrån den orättwisa Domaren,
 den hårde Advokaten, den onilde Parten
 och det köpta Wittnet, så att de icke förmå
 framkomma med en enda bön. Skall nu
 ingen förswara dem som lida orätt under
 solen? Skall ingen advocera för dem? Skola
 himmel och jord tiga? Skola alla Herrans
 prestes tiga? O nej! om ingen Domare
 wille se Eder nöd, så är det en Domare i
 himmelen, han ser henne, han tager inga
 mator och förblindas ej af gäfwor. Om
 ingen Advokat wille tala till Edert bästa,
 så är en Advokat i himmelen som manar
 godt när de andre mana ondt, som talar
 med Eder när andra tala mot Eder. Om
 inga Wittnen wilja säga sanningen i Eder
 goda sak, så är ett Wittne i himmelen, och
 den Er känner, bor i högden. Om ingen
 Rårande wille wisa något medlidande mot
 Eder, utan genast kasta Er i fångelse, ehur-
 ru mycket I bedjen: haf tålmod med mig!
 så är det en Fråtfare i himmelen; bedjen
 honom detsamma, så förbarmar han sig öf-
 wer Eder, gifwer Er lösa och utplanar det
 I ären skylbige. Menen I att jag ej ser,

säger Herren, när Domaren förddömer Er, när Advokaterne tala mot Er, när Wittnena wittna mot Eder, när Fiskalerne nedtrycka Er; när de myndige i landet slå huden af Er och köttet från Edra ben? Jo, Herren säger: Jag märker det wäl; jag märker Edra suckningar och skall höra dem, jag märker Edra tårar och skall räkna dem, jag märker Edert förtryck och skall upplysta Eder. Och ären I mina barn, stån I wid mitt kors, bedjen I om min nåd och gbren hwad jag bjuder Eder, då, när intet annat hjälper, skall jag taga Eder från jordens; när I icke få wara på densamma, skolen I få wara hos mig i himmelen. —

Ännu ett ord: I Domare på jorden, som borden wara Gudar och allesammans den Högstes barn; I som borden i rättwisfa likna den rättwisaste, i mildhet den mildaste, i menniskokärlek den menniskokäraste Guden och Trålsaren; I som borden hjälpa den förtryckta liksom han, wårda de wårnlösa liksom han, höra de suckande liksom han och trösta de bedröfwade liksom han! I Advokater, som inför Domstol åtagen Eder utfrändet af en annans sak; I som borden representera Förespråkaren på höggra handen, hwilken talar med och icke mot, godt och icke ondt, om nåd och ej om rätt, om wålsignelse och ej om förbannelse för sin köpta slägt! I Parter, som borden sko-

na och förlåta, som borden tåla och fördrag, som borden ömma och eftergifwa, som borden upplysta och icke nedtrycka, som borden gifwa fördrag och icke ropa på högsta rätt, när Er nästa har brutit Er något emot! **J** Wittnen, som borden tala sanning, om sanning skulle kosta Er allas förakt, någres ogunst och de elakes hat, ja, om det skulle kosta Er hwarje penning! **J** Fiskaler och Uppsyningsmän, som borde tulka ondskan, om hon än wore förgyld, men hjälpa den förtryckte, om han och intet har annat att gifwa än innerliga tackfågelsor och hjerteliga förböner! Hören allesammans: Herren säger: Jag märker det wäl; lycklige ären **J**, om **J** törens låta den himmelste Konungen bese och granska alla Er dra handlingar: men hafwen **J** inwärtets ett annat wittne, så är här ingen hjelp hwarken i tiden eller ewigheten på annan wäg än bättringens, men på den wägen är hjelp här; will Domaren falla Domaren öfwer lefwande och döda till fötterna; will Advokaten bedja den store Talemannen i himmelen om ett godt ord hos Fadren; will den hårda Parten gifwa efter och lägga sig wid nådathronen, samt bedja Mannen, som sitter på thronen: förskjut ej mig, min Gud, haf mig förskönad; will det bortswurna Wittnet bedja för sig om hjelp hos Gud och hans heliga Evangelium, så är här ännu nåd, fast han så förskräckligen förtram.

pat Testamentets Wittne; will den orättfärdige Uppsyningsmannen tråda i skriftstolen mid Frålsarens fötter och bedja Guds Lamm om barmhertighet, så är här hjälp: men på ingen annan wäg; ty Konungen på thronen, Domaren på domstolen, Presten på predikstolen, hafwa samma salighetswäg som mördaren på afrättsplatsen. Wi hafwa ej annan tillflygt; till nåden måste wi falla. Herren säger: Jag märker det wål; och det lären I en gång erfara, då Böckerne warda upplätne, och de döda dömda efter hwad som skrifwit står i Böckerne. Amen.

Rättelse:

Uti några exemplar Sid. 1, rad. 9:10, står:
sannningen — läs: sanningen,

